

Zdrowie w kryzysach humanitarnych

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego Kampus Banacha Centrum Symulacji Medycznych ul. A. Pawińskiego 3a 02-106 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Aneta Nitsch-Osuch
Koordynator przedmiotu	dr hab. n. med. Krzysztof Kanecki krzysztof.kanecki@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. Katarzyna Lewtak katarzyna.lewtak@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr hab. n. med. Krzysztof Kanecki dr n. med. Katarzyna Lewtak

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I, II i III rok; semestr zimowy, semestr letni	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)		30	1.2
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0.8

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Poznanie zasad organizacji, koordynacji i zarządzania działaniami związanymi z pomocą humanitarną.
C2	Zrozumienie wpływu katastrof naturalnych i konfliktów na zdrowie oraz poznanie strategii ograniczania skutków zdrowotnych sytuacji kryzysowych.
C3	Rozwinięcie umiejętności oceny sytuacji kryzysowych, identyfikacji specyficznych potrzeb zdrowotnych dotkniętych populacji, planowania i wdrażania działań odpowiadających na te potrzeby oraz monitorowania i oceny skuteczności udzielanej pomocy.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 29 września 2023 r.)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W2	pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) oraz uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość i grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta;

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

D.W4	pojęcie stresu, w tym eustresu i dystresu, oraz wpływ stresu na etiopatogenezę i przebieg chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;
D.W5	postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji;
D.W8	psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych;
D.W15	pojęcie humanizmu w medycynie oraz główne pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno--medycznych;
D.W16	prawa pacjenta oraz pojęcie dobrego pacjenta;
D.W20	pojęcia bezpieczeństwa pacjenta i kultury bezpieczeństwa oraz ich aspekty: organizacyjny, komunikacyjny i zarządczy.
E.W2	zasady profilaktyki chorób występujących u dzieci, w tym badania przesiewowe, badania bilansowe i szczepienia ochronne;
E.W32	zasady postępowania w przypadku podejrzenia i wykrycia choroby zakaźnej;
E.W33	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego najczęstszych chorób zakaźnych oraz ich powikłań;
E.W38	zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach;
G.W1	metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, mierniki i zasady monitorowania stanu zdrowia populacji, systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych;
G.W2	uwarunkowania chorób, sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka chorób, wady i zalety badań epidemiologicznych oraz zasady wnioskowania przyczynowo- -skutkowego w medycynie;
G.W3	epidemiologię chorób zakaźnych, w tym związanych z opieką zdrowotną, i niezakaźnych, rodzaje i sposoby profilaktyki na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę i zasady nadzoru epidemiologicznego;
G.W4	pojęcie oraz funkcje zdrowia publicznego, pojęcie, zadania i metody promocji zdrowia, pojęcie jakości w ochronie zdrowia i czynniki na nią wpływające, strukturę i organizację systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i światowym, a także wpływ uwarunkowań ekonomicznych na możliwości ochrony zdrowia;
G.W5	regulacje prawne dotyczące praw pacjenta i Rzecznika Praw Pacjenta oraz istotne na gruncie działalności leczniczej regulacje prawne z zakresu prawa pracy, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego;
G.W6	regulacje prawne dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia, udzielania świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz zasady organizacji podmiotów leczniczych, zasady funkcjonowania narzędzi i usług informacyjnych i komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie);

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

B.U8	korzystać z medycznych baz danych oraz właściwie interpretować zawarte w nich informacje potrzebne do rozwiązywania problemów z zakresu nauk podstawowych i klinicznych;
D.U1	przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie;
D.U3	przestrzegać praw pacjenta;
D.U7	rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania;
E.U12	rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych;
E.U13	kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych;

E.U21	prorowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb;
E.U27	komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności;
E.U28	identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej;
G.U1	opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać i przewidywać problemy zdrowotne populacji;
G.U2	zbierać informacje na temat uwarunkowań i obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i niezakaźnych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;
G.U3	interpretować pozytywne i negatywne mierniki zdrowia;
G.U4	oceniać sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych i niezakaźnych w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie;
G.U5	wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń zdrowotnych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 29 września 2023 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	zależności między kryzysami humanitarnymi a występowaniem chorób i problemów zdrowotnych
W2	systemy reagowania zdrowia publicznego w kryzysach humanitarnych.
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	ocenić potrzeby zdrowotne różnych grup społecznych w kontekście kryzysów humanitarnych
U2	planować interwencje zdrowia publicznego obejmujące m.in. nadzór epidemiologiczny, szczepienia i działania WASH.
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	uzasadniania roli instytucji krajowych i międzynarodowych w koordynacji działań zdrowia publicznego.
K2	do współpracy z przedstawicielami różnych sektorów oraz instytucji krajowych i międzynarodowych w celu skutecznego reagowania na kryzysy humanitarne.

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
(e-L) seminarium 1 online, asynchronicznie	Zdrowie, zdrowie publiczne, zdrowie globalne i zdrowie humanitarne	D.W2, D.W5, D.W15, D.W16, D.W20, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, G.W4, G.W5, G.W6, D.U1, D.U3, G.U2, G.U4
(e-L) seminarium 2 online, asynchronicznie	Zasady etyczne, prawa człowieka oraz podstawowe ramy prawne obowiązujące w kryzysach humanitarnych	D.W5, D.W15, D.W16, D.W20, G.W5, G.W6, D.U1, D.U3,

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

(e-L) seminarium 3 online, asynchronicznie	Choroby zakaźne w kryzysach humanitarnych	D.W2, E.W2, E.W32, E.W33, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, E.U12, E.U13, G.U2, G.U4
(e-L) seminarium 4 online, asynchronicznie	Szczepienia ochronne w sytuacjach zagrożenia zdrowia publicznego	E.W2, E.W32, E.W33, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, E.U12, E.U13, G.U2, G.U4
(e-L) seminarium 5 online, asynchronicznie	Woda, warunki sanitarne i higiena (ang Water, sanitation and hygiene; WASH)	E.W2, E.W32, E.W33, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, E.U28, G.U2, G.U4
(e-L) seminarium 6 online, asynchronicznie	Choroby niezakaźne w kontekście kryzysów humanitarnych	D.W2, D.W4, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, E.U12, G.U2, G.U4
(e-L) seminarium 7 online, asynchronicznie	Zdrowie psychiczne i zasady udzielania pierwszej pomocy psychologicznej	D.W2, D.W4, D.W8, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, G.U2, G.U4
(e-L) seminarium 8 online, asynchronicznie	Nierówności w zdrowiu i potrzeby zdrowotne populacji szczególnie narażonych	D.W2, D.W5, D.W8, D.W15, D.W16, D.W20, E.W2, E.W32, E.W33, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, G.W4, G.W5, B.U8, E.U27, E.U28, G.U1, G.U2, G.U3,
(e-L) seminarium 9 online, asynchronicznie	Systemy ochrony zdrowia w sytuacjach kryzysowych, organizacja pomocy humanitarnej	D.W5, D.W16, D.W20, E.W2, E.W32, E.W33, E.W38, G.W1, G.W4, G.W5, G.W6, D.U1, D.U3, E.U12, E.U13, E.U21, G.U2, G.U5
(e-L) seminarium 10 online, asynchronicznie	Przyszłość zdrowia humanitarnego: nowe wyzwania i kierunki działań	D.W2, D.W4, D.W5, D.W8, D.W15, D.W16, D.W20, E.W2, E.W32, E.W33, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, G.W4, G.W5, G.W6, B.U8, D.U1, D.U3, D.U7, E.U12, E.U13, E.U21, E.U27, E.U28, G.U1, G.U2, G.U3, G.U4, G.U5

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Kryzysy humanitarne i pomoc humanitarna w pigułce <https://www.pah.org.pl/wp-content/uploads/2024/05/Publikacja-Kryzysy-humanitarne-i-pomoc-humanitarna-w-pigulce.pdf>
2. PCK. Pomoc humanitarna <https://pck.pl/co-robimy/pomoc-humanitarna>
3. Public health in crisis affected populations. A practical guide for decision-makers. <https://odihpn.org/content/uploads/2008/05/networkpaper061.pdf>
4. The Sphere Handbook. <https://spherestandards.org/wp-content/uploads/Sphere-Handbook-2018-EN.pdf>
5. Global Humanitarian Overview 2026. <https://humanitarianaction.info/document/global-humanitarian-overview-2026>

Uzupełniająca

1. European Centre for Disease Prevention and Control. <https://www.ecdc.europa.eu/en>
2. Lancet. Health in Humanitarian Crises. <https://www.thelancet.com/series-do/health-in-humanitarian-crises>
3. Informing humanitarians worldwide 24/7. OCHA. <https://reliefweb.int/topics>
4. Médecins Sans Frontières. <https://www.msf.org/>

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W2, D.W4, D.W5, D.W8, D.W15, D.W16, D.W20, E.W2, E.W32, E.W33, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, G.W4, G.W5, G.W6, B.U8, D.U1, D.U3, D.U7, E.U12, E.U13, E.U21, E.U27, E.U28, G.U1, G.U2, G.U3, G.U4, G.U5, W1, W2, U1, U2	Zrealizowanie wszystkich modułów szkolenia e-learningowego, poprawne rozwiązanie wszystkich zadań oraz quizów zamieszczonych na platformie e-learningowej. Test końcowy	Pozytywna ocena zadań i quizów oraz testu końcowego. Próg zaliczeniowy to 70%.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Informacje dodatkowe:

- Limit uczestników na jedną edycję kursu: 500 osób.
- Liczba dopuszczalnych podejść do zaliczenia: 3 (zgodnie z § 26 ust. 1–2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów).
- Kurs realizowany jest w całości na platformie www.e-learning.wum.edu.pl.

Warunki zaliczenia:

- Wszystkie terminy związane z realizacją fakultetu, w tym terminy przysyłania zadań oraz wykonania obowiązkowych aktywności (zapoznania się z materiałami edukacyjnymi i rozwiązania quizów), będą publikowane w sekcji Informacje ogólne na stronie głównej kursu e-learningowego. Student jest zobowiązany do regularnego sprawdzania zamieszczanych komunikatów oraz przestrzegania wyznaczonych terminów.
- Student jest zobowiązany do zapoznania się ze wszystkimi materiałami edukacyjnymi udostępnionymi w modułach kursu na platformie e-learningowej.
- Po ukończeniu każdego modułu student zobowiązany jest do wykonania wszystkich wymaganych quizów oraz zadań. Realizacja tych aktywności i uzyskanie pozytywnej oceny jest warunkiem zaliczenia kursu.
- Wszystkie zadania wymagające oceny nauczyciela muszą zostać przesłane za pośrednictwem platformy e-learningowej.
- Student jest zobowiązany do zrealizowania wszystkich obowiązkowych aktywności przewidzianych w kursie, w tym zapoznania się z materiałami dydaktycznymi, uzyskania pozytywnej oceny ze wszystkich wymaganych quizów oraz pozytywnej oceny ze wszystkich zadań podlegających ocenie nauczyciela.
- Warunkiem przystąpienia do testu końcowego jest wcześniejsze zrealizowanie oraz nadesłanie do oceny wszystkich wymaganych zadań.
- Kurs uznaje się za zaliczony wyłącznie po spełnieniu wszystkich obowiązkowych wymagań (zapoznanie się z materiałami edukacyjnymi, uzyskanie pozytywnej oceny z quizów i zadań) oraz uzyskaniu pozytywnego wyniku z testu końcowego dostępnego na platformie e-learningowej.
- Certyfikat ukończenia kursu będzie dostępny do pobrania po uzyskaniu pozytywnego wyniku z testu końcowego oraz pozytywnej oceny wszystkich wymaganych zadań. Pobranie certyfikatu bez spełnienia wszystkich wymagań kursu, tj. zapoznania się ze wszystkimi materiałami dydaktycznymi, uzyskania pozytywnej oceny ze wszystkich wymaganych quizów oraz wszystkich zadań, nie stanowi potwierdzenia zaliczenia kursu i nie jest podstawą do wpisania zaliczenia do protokołu przedmiotu.

Zasady korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji (ang. Artificial Intelligence; AI)

- W ramach realizacji fakultetu dopuszcza się korzystanie z narzędzi opartych na sztucznej inteligencji jako wsparcia procesu uczenia się.
- Narzędzia AI mogą być wykorzystywane pomocniczo, m.in. do: wyszukiwania i porządkowania informacji, analizy problemów, generowania katalogu propozycji rozwiązań, wspierania procesu tworzenia i redagowania tekstów, z zachowaniem zasad rzetelności naukowej oraz podejścia Evidence-Based Medicine;
- Wykorzystanie narzędzi AI wymaga przestrzegania zasad uczciwości akademickiej, w szczególności: wskazania wykorzystania narzędzi AI w przygotowanych pracach własnych, zachowania samodzielności w prowadzeniu analiz, interpretacji wyników i formułowaniu wniosków, przestrzegania zasad ochrony danych, poufności informacji oraz praw autorskich;

- Niedopuszczalne jest: przedstawianie treści wygenerowanych przez narzędzia AI jako własnej samodzielnej pracy, bezkrytyczne wykorzystywanie odpowiedzi generowanych przez AI jako źródeł wiedzy naukowej, zastępowanie procesu rozumowania i oceny naukowej wynikami generowanymi przez narzędzia AI.
- Wykorzystanie narzędzi AI powinno wspierać rozwój myślenia analitycznego, krytycznego oraz umiejętności podejmowania decyzji w złożonych sytuacjach, zarówno klinicznych, jak i systemowych, a nie je zastępować.

Ważne:

Informacje o zajęciach przesyłane są wyłącznie na studenckie konta poczty WUM. Zgodnie z zarządzeniem JM Rektora WUM, studenci są zobowiązani do korzystania z adresów mailowych WUM w korespondencji z nauczycielami.

Koło Naukowe:

Przy Zakładzie Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego działa Studenckie Koło Naukowe Higieny i Profilaktyki. Zapraszamy wszystkie osoby zainteresowane działalnością naukową w zakresie medycyny prewencyjnej (granty badawcze, udział w konferencjach naukowych, publikacje w czasopismach z listy MNiSW).

Kontakt: katarzyna.lewtak@wum.edu.pl

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich